

O PĚTI SVÁTCÍCH DÍTĚTE JEŽÍŠE

Tento spis pochází přímo z pera sv. Bonaventury. Byl napsán po díle zvaném *Soliloquium*, neboť světec cituje uvedené dílo (viz V,3). Datum vzniku sice nelze přesně stanovit, ale pravděpodobně to bude až po roce 1260 v době okolo Vánoc, kdy už byl sv. Bonaventura pár let generálem Řádu. Adresátem je neznámá osoba, která se chystá vstoupit do řehole. Autor na základě tajemství z dětství Spasitelova učí duši, jak Jeho samotného duchovně počít, porodit... Tato tajemství slavíme liturgicky o slavnosti Zvěstování Páně (25. 3.); o slavnosti Narození Páně (25. 12.), o památce Nejsvětějšího jména Ježíš (3. 1.), o slavnosti Zjevení Páně (6. 1.) a konečně o slavnosti Uvedení Páně do chrámu (2. 2.).

ÚVOD

Dle mínění a nauky ctihodných mužů, které v Boží Církví nejvíce osvítilo božské světlo a nebeská zbožnost je hojně rozšířena, zbožnou duši potěší příjemněji než med či veškerá aromatická vůně olejů sladké rozjímání o Ježíši, zbožné patření na vtělené Slovo, a dokonaleji ji utěší a posílí.¹ Proto jsem se trochu vzdálil od hluku běžných starostí a v soukromí jsem se ptal, jak rozjímat v tomto čase o božském Vtělení, abych byl duchovně povzbuzen a abych zakusil, v tomto *slzavém údolí*², alespoň odlesk nebeské sladkosti a s její chutí abych lépe odháněl pozemskou a iluzorní útěchu. Díky velmi skryté inspiraci mi přišlo na mysl, že duše oddaná Bohu, z milosti Ducha Svatého a z moci Nejvyššího může duchovně počít požehnané Slovo a jednorozeného Syna Boha Otce, porodit ho, pojmenovat, hledat ho a klanět se mu s blaženými mudrci a podle Mojžíšova Zákona ho s radostí v chrámu představit božskému Otci. Tak by duše, jako pravá učednice křesťanské víry, mohla zbožně a s veškerou úctou slavit pět svátků, které Církev zasvětila Dítěti Ježíši. To, co jsem pokorně přijal, jsem také prostými slovy sepsal a z důvodu stručnosti jsem vynechal odvolávky na autory. Jestliže se při četbě či rozjímání tohoto krátkého a prostého pojednání někomu dostane i jen trochy zbožnosti k sladkému Ježíši, ať Jej chválí, oslavuje Ho a dobrořečí Mu, jako autorovi, prameni a původci každého dobra. Pokud z toho nebude mít užitek, ať to přičte a připíše mně, pisateli, který není dostatečně schopný a hodný, nebo sobě samému, čtenáři malé zbožnosti a pokory.

I. svátek

JAK ZBOŽNÁ DUŠE DUCHOVNĚ POČNE BOŽÍHO SYNA, JEŽÍŠE KRISTA

1. V první řadě, jakmile se očistí mysl v lázni zkroušenosti a rozžehne a pozvedne se plamínek citového zalíbení³, je potřeba čistými úvahami a zbožnými myšlenkami prozkoumat, jak tento požehnaný Boží Syn, Ježíš Kristus, může být duchovně počat zbožnou myslí.

Vždyť zbožná duše, vedená a pobízená buď nadějí na nebeskou odměnu, nebo strachem z věčného trestu, nebo nechutí dlouho zůstat v tomto *slzavém údolí*⁴, dostává nové podněty, zažihají se v ní svaté touhy, tísní ji rozjímání o věcech nebeských, až konečně odmítne staré chyby a původní touhy a pohrdne jimi, a tu je předsevzetím vést nový život v duchu duchovně oplodněna milostí *Otce světla, od něhož pochází všechno nejlepší a každý dokonalý dar*⁵. A co jiného to působí, když na ni *sestupuje moc Nejvyššího* a nebeské občerstvení ji *zastiňuje*⁶, takže mírní tělesné vášně, posiluje a pozvedá pohled duchovního zraku, než to, že nebeský Otec oplodňuje duši jakýmsi božským semenem a činí ji těhotnou?⁷ - Po tomto posvátném početí duše zbledne ve tváři pravou pokorou v chování, cítí v mysli odpor k jídlu a k pití opovržením a úplným odmítnutím světských záležitostí,

1 Srov. ANSELMUS, *Liber meditationum et orationum*. Medit. 12 (PL 158,769nn).

2 Žl 83,7.

3 Srov. Sv. BONAVENTURA, *Trojí cesta* I, 2-17.

4 Žl 83,7.

5 Srov. Jak 1,17.

6 Lk 1,35.

její city se rychle střídají kvůli předsevzetím a zaujetím různými dobry, ale občas duše ochoří či zeslábně ve zřikání se své vůle. Nyní však kráčí smutná a znepokojená kvůli starým ničemnostem, kterých se dopustila, kvůli ztracenému času, kvůli vztahům a spojení s osobami, které ještě žijí na zemi světským způsobem. Postupně se jí stává obtížným a otravným všechno to, co je a co se jeví jako povrchní, neboť si uvědomuje, že se to nelíbí Tomu, kterého uvnitř vnímá a cítí.⁸

2. Šťastné početí, z něhož plyne takové pohrdání světem a touha po nebeském působení a božských skutcích! Nyní, i když jen trochu a s nářkem „okusila ducha a pohrdla tělem“⁹, duše již začíná s Marií vystupovat *do hor*¹⁰, neboť po onom početí ji pozemské obtěžuje a nebeské a věčné se stává žádoucím. Nyní se začíná vyhybat společnosti těch, *kdo mají na mysli pozemské*¹¹, a touží se přátelit s těmi, kdo touží po nebeském. Nyní začíná sloužit Alžbětě, to znamená těm, které osvěcuje božská moudrost a božská milost v nich ještě více rozněcuje zalíbení. A to je velmi pozoruhodné, neboť potřebou mnohých je, že nakolik se vzdalují světu, natolik se stávají důvěrnými a blízkými přáteli dobrých lidí. Čím více pro ně ztrácí smysl společnost zlých, tím více jejich cit ovlivňuje a rozněcuje čestné a příjemné chování dobrých a duchovních lidí. „Neboť podle svatého Řehoře, kdo přilne ke svatému muži, získává z jeho stálosti pohledu, z toho, jak se vyjadřuje a z příkladu jeho chování, takže je rozněčován láskou k pravdě, že zahání na útěk temnoty hříchu a že září světlem božské lásky.“¹² A svatý Izidor: „Vyhledávej společnost dobrých. Stane se totiž, že budeš-li jim druhem v chování, budeš jim i v ctnostech.“¹³ - Uvaž to, věrná duše, jak čisté, jak svaté a jak zbožné budou rozhovory těchto svatých, jak božské a spásné budou jejich rady, jaké skutky podivuhodné svatosti a vzájemné jednoty, když jeden druhého slovem i příkladem provokují k lepšímu!

3. Tak učiň i ty, zbožná duše, když pocítíš, že jsi milostí Ducha Svatého počala nové touhy po nebeském životě. Vyhybej se společnosti zlých, stoupej s Marií, vyhledávej rady duchovních mužů, snaž se kráčet ve šlépějích dokonalých, patři na slova dobrých a stejně tak i na jejich skutky a příklad! - Vyhybej se zhoubným radám zvrácených, které vždy směřují ke zkáze, snaží se klást překážky, nepřestávají mařit nové touhy Ducha Svatého, a často, pod zdáním zbožnosti, podstrkávají jed ničemné vlažnosti, když říkají: To, co děláš, je příliš velké, příliš obtížné je, co navrhuješ, co děláš, je k nesnesení, nestačí ti síly, schází ti přirozené schopnosti, neboť hlava je zmatená, oči se kazí, nemoci se porůznu rozrůstají, tubera, ochrnutí, slábnutí hlavy a závratě, zakalení zraku, znecitlivění smyslů, zastření úsudku a úbytek sil – to vše se ti stane, jestliže nenecháš toho, s čím jsi začal, a nebudeš mít větší ohled na tělesné potřeby. Takové věci se nehodí k tvému stavu, neboť snižují tvou čest a úctu. - Hleď, jak se za učitele kázně a za lékaře těla vydává někdo, kdo nedokázal ani usměřňovat své chování ani vyléčit křehkost své mysli. Běda, běda, jak moc a jak mnohé podrazily prokleté rady světských lidí a zabily Syna Božího, který v nich byl počat působením Ducha Svatého!¹⁴ To je onen bídný nápoj a smrtící ďábelské přesvědčování, které v mnohých brání duchovnímu početí, v ještě více lidech je pak zabíjí a ničí, když už k němu došlo prostřednictvím předsevzetí a rozhodnutí.¹⁵

7 Srov. Sv. BONAVENTURA, *Commentarius in Luc.*, kap. 8, č. 22, kde představuje „božské sémě“, kterým je věčné Slovo Boží, jako „inspirované, vtělené, hlásané a dané za příklad“.

8 Srov. Sv. BONAVENTURA, *Soliloquium*, kap. 2, č. 8.

9 BERNARDUS, *Epistolae*, Epist. III., n. 3 (PL 182, 255).

10 Srov. Lk 1,39.

11 Flp 3,19.

12 Srov. *Homiliarum in Ezechielem libri duo*, lib. I, Homil. 5, n. 6 (PL 76,823).

13 Srov. *Synonymorum libri duo*, lib. II, n. 44 (PL 83,855).

14 Srov. GAUFRIDI, *Declarationes abbatis de colloquio Simonis cum Jesu*, ex s. Bernardi sermonibus collectae, XXVII, nn. 32s. (PL 184,455s.).

15 Srov. UGO DE SANCTO VICTORE, *De claustrum animae libri quattuor*, lib. I, c. 2 (PL 176,1022).

4. Ale jsou i další, kteří se zdají být, a snad i jsou dobří a zbožní. Přesto, s veškerou úctou, se projevují jako příliš zbabělí. Nevnímají, že ruka Páně *není tak krátká, aby nemohla zachránit*¹⁶. Ani nevnímají, že milosrdenství Nejvyššího se nezmenšilo, že by nechtěl nebo nemohl pomoci. Mají *horlivost pro Boha, ale ne dle správného poznání*¹⁷. Ze soucitu s tělesným strádáním nebo snad z přirozeného strachu ze selhání, zatímco pozorují druhé, jak s rozhodností uskutečňují to, co oni sami před časem považovali za dobré a svaté, a přece se to sami neodvážili podniknout, a tak lidi odrazují od skutků dokonalosti. Nedoporučují ty věci, které překračují status obvyklého života, ničí svaté rady božské inspirace a jejich rady ohledně života, čím víc jsou jejich vlastní, tím více se stávají nebezpečnými.

5. Také dle vychytralosti starého nepřítele velmi prohnane namítají: „Budeš-li dělat ty či ony věci, budou tě považovat za zbožného a dobrého řeholníka. Ale protože ty ještě nejsi tím, za koho tě druzí považují, před nejvyšším Soudcem, který zná tvé mnohé, vážné a strašné hříchy, budeš vinen a ztratíš veškeré zásluhy za své činy, neboť budeš shledán simulantem či pokrytcem. Říkají, že tato asketická cvičení jsou pro ty, kdo neučinili nic zlého, kdo žili svatě a nevinně, kdo se všeho vzdali pro Boha a po celý život k němu dokonale lnuli¹⁸.

6. Tedy vyhýbej se, milovaná a Bohu oddaná duše, i jim; vystup na horu s Marií¹⁹. Pavel nežil bez hříchů, nesloužil vždy Pánu, když byl vytržen do třetího nebe a patřil na Boha tváří v tvář²⁰. Máří Magdaléna, plná pýchy a ctižádosti, celá lačnicí po světských marnostech, oddaná žádostem těla, krátce nato, co se posadila k Ježíšovým nohám mezi apoštoly²¹ a pozorně naslouchala svatému učení dokonalosti, zasloužila si, aby jako první zakrátko spatřila Boha²² a jeho slova pravdy pak vytrvale nabízela ostatním. Vždyť *Bůh nedělá rozdíly mezi lidmi*²³, nebere ohled na vznešenost původu, na délku času, na množství činů, ale na větší vroucnost a silnější lásku zbožné mysli. Vždyť nemyslí na to, čím jsi kdysi byl, ale na to, čím jsi začal být. Tak i rady oněch rádců by byly velmi zavrženíhodné, kdyby nebyly omluvitelné hloupostí, ale schvalovat je nelze.

7. Pokud se tedy nemůžeš zachránit nevinností, snaž se zachránit kajícností; jestliže nemůžeš být Kateřinou či Cecílií, nepohrdni být Máří Magdalénou nebo Marií Egyptskou. Pokud vnímáš, že jsi svým svatým úmyslem počala přelaskavého Božího Syna, vyhýbej se výše uvedeným smrtelným jedům a pospěš, měj touhu i přání, jak to mají těhotné, abys šťastně porodila.

II. svátek

JAK SE VE ZBOŽNÉ MYSLI DUCHOVNĚ RODÍ SYN BOŽÍ

1. Za druhé pozoruj a uvažuj, jak tento, již duchovně počatý, požehnaný Syn Boží se duchovně rodí v mysli. Rodí se totiž, když po dobré radě, po dostatečném probrání záležitosti, po prosbě o Boží ochranu, se uskuteční svaté předsevzetí a duše začíná praktikovat to, o čem již dlouho v mysli rozvažovala, ale přece se stále obávala začít, neboť se bála, že selže. Z tohoto nejšťastnějšího narození se radují andělé, oslavují Boha a ohlašují pokoj²⁴. Neboť to, co již dříve bylo počato v

16 Iz 59,1; Srov. Iz 50,2.

17 Řím 10,2.

18 Srov. Mt 19,27.

19 Srov. Lk 1,39.

20 Srov. 2 Kor 12,2-4.

21 Srov. Lk 7,37nn; 8,2; 10,39.

22 Srov. Jan 20,1nn.

23 Srov. Skt 10,34.

24 Srov. Lk 2,13n.

mysli, se stalo skutkem dobrého díla a pokoj vnitřního člověka se obnovil. Vždyť Boží pokoj v království duše nevládne správným způsobem, když se tělo protiví duchu a duch tělu²⁵. Když duch touží po samotě a tělo po davu; když ducha oblažuje Kristus a svět tělo; když duch hledá odpočinití s Bohem v kontemplaci a tělo si žádá slávu světské nadřazenosti. Naopak, když se tělo poddává duchu, pak dobré dílo, kterému tělo dlouho bránilo, se stává skutečností a pokoj i vnitřní radost se obnovují. Jak blažené zrození, které s sebou přináší tak velkou radost andělů i lidí! „Jak sladkou a příjemnou záležitostí by bylo jednat podle přirozenosti, kdyby nám to bláznovství dovolilo, neboť i když je napravena, ihned se těší z přirozených dober!“²⁶ Již jsme zakusili, jak pravdivý je onen evangelní výrok: *Vezměte na sebe mé jho* atd., i to, co po něm následuje: *A najdete odpočinití pro své duše. Neboť mé jho je příjemné a břemeno lehké*²⁷.

2. Ale zde je třeba si všimnout, zbožná duše, zda ti toto šťastné narození přináší radost: musíš totiž být nejprve Marií. Vždyť Maria znamená hořké moře, ta, která osvěcuje, a paní²⁸. Buď tedy hořkým mořem v slzách zkroušenosti, abys hoře litovala hříčů, kterých ses dopustila, hluboce vzdychej kvůli dobru, které jsi opomněla, neustále buď ztracena kvůli zanedbaným a ztraceným dnům. – Buď za druhé tou, která osvěcuje čestným jednáním, ctnostnými skutky a snahou vzdělávat druhé v dobrém. – A konečně zatřetí buď paní nad smysly, nad tělesnými žádostmi, nad veškerým svým jednáním, abys všechno konala dle správného úsudku rozumu a abys ve všem chtěla a hledala svou spásu, vzdělání bližního a Boží chválu a slávu.

3. To je ona šťastná Maria, jež lituje a nařiká kvůli hříčům, kterých se dopustila, jež se třpytí a září ctnostmi, jež ovládá tělesné žádosti. Z takové Marie se Ježíš Kristus neodmítá duchovně narodit s radostí, bez bolesti a námahy. Po takovém šťastném narození poznává a zakouší, *jak příjemný je Pán*²⁹ Ježíš. Vskutku příjemný je, když je živen svatým rozjímáním, když je omýván prameny zbožných a horkých slz; když je zabalen do pláten čistých tužeb, když je nošen v náruči svatého zalíbení, když je líbán hojnými cítěním zbožnosti a když je chován ve vnitřní náruči mysli. Tak se chlapec duchovně rodí.

III. svátek

JAK JE DÍTĚ JEŽÍŠ ZBOŽNOU DUŠÍ DUCHOVNĚ POJMENOVÁNO

1. Zatřetí je třeba zvážit, jak má být toto požehnané duchovně zrozené dítě pojmenováno. Mám za to, že nemůže být pojmenováno vhodněji než Ježíš, neboť je psáno: *Jeho jméno je Ježíš*³⁰. To je přesvaté jméno prorokované proroky, oznámené andělem, hláсанé apoštoly a vytoužené všemi svatými. Jméno mocné, milostiplné, radostné, lahodné a slavné! – Mocné, jelikož přemáhá nepřátele, navrácí síly a obnovuje mysl. Milostiplné, neboť v něm máme základ víry, oporu naděje, růst lásky a naplnění spravedlnosti. Radostné, neboť „přináší radost srdci, lahodí sluchu, je sladké ústům“³¹ a jasné v mysli. Lahodné, neboť „sytí, když o něm přemýšlíme, pohladí, když ho vyslovíme, pomaže, když ho vzýváme,“ napravuje, když ho píšeme, a vyučuje, když ho čteme³². Jméno vskutku slavné, neboť slepým dává zrak, chromým chůzi³³, hluchým sluch, němým řeč a

25 Srov. Gal 5,17; Řím 7,22n.

26 Srov. *Epistola seu tractatus de Monte Dei* (patří mezi díla sv. Bernarda), lib. I, c. 8, n. 23 (PL 184,323).

27 Srov. Mt 11,29n.

28 HIERONYMUS, *Liber de nominibus hebraicis Novi Testamenti, de Matthaeo* (PL, 23,841s.)

29 Žl 33[34],9.

30 Lk 2,21.

31 Srov. BERNARDUS, *Serm. 15 in Cant.*, n. 6 (PL 183,847).

32 Tamtéž.

33 Srov. Sk 3,6.

mrtvým život. Požehnané tedy jméno, které prokazuje takovou moc! Duše, ať už píšeš, nebo čteš, nebo vyučuješ, či děláš cokoli jiného, ať ti nic nechutná, ať se ti nic nelíbí než Ježíš³⁴. Nazvi tedy své dítě v tobě duchovně zrozené jménem Ježíš, to jest Spasitel³⁵ v nesnázích a ve vyhnanství tohoto života. On zachraňuje od marnosti světa, která na tebe dotírá; od lstivosti démona, který tě svádí; od tělesné křehkosti, která tě mučí.

2. Volej, zbožná duše, uprostřed trápení tohoto života: Ježíši, Spasiteli světa, zachraň nás, které jsi vykoupil svým křížem a svou krví; pomoz nám Pane náš Bože. Zachraň, pravím, sladký Spasiteli Ježíši, a to tak, že posílíš slabého, utěšíš naříkajícího, pomůžeš křehkému a posílíš nestalého.

3. Jak často a jakou sladkost pocítila po udělení tohoto jména ona šťastná přirozená matka i skutečná duchovní matka, Panna Maria, když vnímala, jak jsou v tomto jménu vyháněni démoni, jak se množí zázraky, jak se slepým vrací zrak, jak se uzdravují nemocní, jak se křísí mrtví! Takto se zajisté i ty, duše, duchovní matko, máš správně radovat a jásat, když vnímáš na sobě i na druhých, jak tvůj požehnaný Syn Ježíš zahání demony při odpouštění hříchů, jak vrací zrak slepým, když jim vlévá pravé poznání, jak křísí mrtvé, když uděluje milost, jak léčí nemocné, uzdravuje kulhavé, jak napravuje chromé a zkřivené duchovní posilou, jak se milostí stávají silnými a zdatnými ti, kdo předtím byli slabí a nemocní v důsledku viny. Jak šťastné a blažené jméno, které si zasloužilo mít takovou sílu a účinnost!

IV. svátek

JAK MÁ ZBOŽNÁ DUŠE SPOLU S MÁGY DUCHOVNĚ HLEDAT BOŽÍHO SYNA A KLANĚT SE MU

1. Následuje čtvrtá slavnost, která spočívá v klanění mágů. Poté, co duše duchovně milostí počala onoho přeslaského chlapce, porodila ho a pojmenovala; tři králové, to jest tři schopnosti duše – které výstižně označujeme za krále, když již vládnou tělu, se zabývají, jak se sluší, jen božskými záležitostmi – chlapce, který se jim již mnoha způsoby zjevil, že je v královském městě, to jest v uspořádání celého světa, se vydávají ho hledat, aby ho uctívali. Hledají tedy rozjímáním, pátrají touhami a ptají se zbožnými úvahami: *Kde je ten, který se narodil? Na východě jsme viděli jeho hvězdu*³⁶: viděli jsme jeho jas zářící ve zbožné mysli, viděli jsme jeho nádheru, jak září v hlubinách duše, slyšeli jsme jeho hlas, který je přeslaský; okusili jsme jeho sladkost, která je lahodná, pocítili jsme jeho přelíbeznou vůni, zakusili jsme jeho velmi něžné objetí. Nyní, Herode, odpověz, ukaž milovaného, dej spatřit vytouženého chlapečka. Po něm toužíme a jeho hledáme.

2. „Přeslaský, velmi milovaný věčný chlapče, odvěké dítě, kdy tě spatříme, kdy tě nalezneme, kdy se objevíme před tvou tvář? Radovat se bez tebe je ošklivé, radovat se, i plakat s tebou, je přitažlivé. Vše, co se ti protiví, nám škodí; líbit se tobě, je naší neutuchající touhou. Když je tak sladké plakat nad tebou, jak sladké je radovat se z tebe!“³⁷ – Kde tedy jsi ty, kterého hledáme? Kde jsi ty, po němž ve všem a nade všechno toužíme? *Kde jsi ty, který ses narodil jako král Židů*³⁸, zákon zbožných, světlo slepých, vůdce zbídačených, život umírajících, věčná spása všech, kdo žijí navěky?

34 Srov. BERNARDUS, *Serm. 15 in Cant.*, n. 6 (PL 183,847).

35 Srov. HIERON., *Commentariorum in Evangelium Matthaei libri quattuor*, 1,21 (PL 26,25).

36 Mt 2,2.

37 Srov. *Lamentatio in Passionem Christi* (patří mezi díla sv. Bernarda), n. 3 (PL 184,770).

38 Mt 2,2.

3. Následuje vhodná odpověď: *V Judově Betlémě*³⁹; Betlém znamená dům chleba a Juda je vyznavač. Vždyť Kristus může být nalezen tam, kde po vyznání vin je zbožnou myslí nasloucháno chlebu nebeského života, to jest evangelní nauce, kde je přežvykován a uchováván, aby se naplnil činy a byl druhým nabízen. Tam lze nalézt Marii s dítětem Ježíšem⁴⁰, kde po slzavé zkroušenosti, po plodném vyznání, se okouší sladkost nebeské kontemplace a někdy i útěcha uprostřed hojných slzí, neboť modlitba, která zastihne někoho plného beznaděje, ho zanechá radostného a milostí obdařeného⁴¹. Šťastná Maria, v níž byl Ježíš počat, z níž se narodil a s níž byl tak sladce a radostně nalezen!

4. Ale vy králové, to jest přirozené schopnosti zbožné duše, hledejte spolu s pozemskými králi, abyste se *klaněli a přinášeli dary*⁴². Klanějte se s úctou, neboť on je Stvořitel, Vykupitel a Odplatitel: Stvořitel v utváření přirozeného života, Vykupitel v obnovení duchovního života, Odplatitel v udílení věčného života. Vy, králové, klanějte se s úctou, neboť je králem nejmocnějším; klanějte se způsobně, neboť je učitelem nejmoudřejším; klanějte se s radostí, neboť je knížetem nejšlechetnějším. – Ať vám ale nestačí klanění, aniž byste přidali obětní dary. Přinášejte tedy *zlato* planoucího zalíbení, přinášejte *kadidlo* velmi zbožné kontemplace a *myrhu* velmi hořké zkroušenosti: zlato zalíbení za udělená dobrodiní, kadidlo zbožnosti za připravené radosti, myrhu zkroušenosti za spáchané hříchy. Zlato přinášejte věčnému Božství, kadidlo svatosti jeho duše, myrhu jeho tělu schopnému utrpení. – Tak tedy hledejte, klanějte se a přinášejte obětní dary.

V. svátek

JAK ZBOŽNÁ DUŠE DUCHOVNĚ PŘEDSTAVUJE BOŽÍHO SYNA V CHRÁMU

1. Zapáté a nakonec ať věrná a zbožná duše uvažuje, jak dítě, zrozené naplněním božského působení, pojmenované okoušením nebeské sladkosti, a hledané a nalezené, adorované a uctívané přinášením duchovní oběti, má být představeno v chrámě, nabídnuto Pánu⁴³, a to náležitým zbožným a pokorným díkůvzdáním.

Tedy poté, co šťastná Maria, duchovní matka Ježíšova, je samotným početím požehnaného syna očistěná kajícností, poté, co je již samotným zrozením milostí posílena, poté, co je udělením požehnaného jména vnitřně potěšena, a konečně poté, co je při klanění se s králi božsky poučena – co jiného zbývá, než aby se odebrala do nebeského Jeruzaléma, do chrámu Božství, a představila tam Boha, Syna Boha a Panny?

2. Vystup tedy, duchovní Maria, již ne do hor⁴⁴, ale do příbytků nebeského Jeruzaléma, do paláců božského města. Zde před trůnem věčné Trojice a nerozdělitelné Jednoty padni pokorně na duchovní kolena myslí. Zde Bohu Otci představ svého syna tak, že budeš chválit, oslavovat a vzdávat díky Otci i Synu spolu s Duchem Svatým. S radostí chval Boha Otce, díky jehož inspiraci jsi počal dobré předsevzetí. Chválou oslavuj Boha Syna, díky jehož výuce jsi počaté předsevzetí převedl v činy. Vzdávej díky Bohu, Duchu Svatému, díky jehož útěše jsi v dobrém díle až do této chvíle vytrval.

39 Mt 2,5.

40 Srov. Mt 2,11.

41 Srov. BERNARDUS, *Serm. 32 in Cant.*, n. 3 (PL 183,947).

42 Mt 2,11.

43 Srov. Lk 2,22nn.

44 Srov. Lk 1,39.

3. Duše, všemi svými dary a dobry oslavuj Boha Otce, neboť je to on, kdo tě skrytou inspirací vyvedl ze světa, když pravil: *Obrat' se, obrat' se Šulamítko*⁴⁵ (vysvětlení tohoto hledej výše v předchozím traktátu, první meditace). - Oslavuj Boha Syna ve všech jeho svatých. Vždyť je to on, kdo tě svou tajnou výukou vysvobodil ze služby démonovi, když pravil: *Veźmi na sebe mé jho*⁴⁶; odhoď jho démona. Jeho jho je velmi hořké, mé jho je velmi příjemné; jeho jho vede k věčnému trápení a utrpení, mé jho přináší velmi příjemné plody a bohaté odpočínutí. Jeho jho, pokud vede ke slasti, ta je falešná a momentální, zatímco mé jho přináší radost, ta je pravá a spásonosná. On své služebníky někdy na chvíli vyvýší, aby je navěky zničil; kdo však ctí mne, i když je na okamžik ponížěn, je to proto, aby navěky kraloval a žil ve slávě. - To byla nauka, že tě Boží Syn někdy sám, jindy skrze své učitele a přátele vyučoval a osvobodil tě od falešného přesvědčování démona a od podvodu svůdnosti světa. - Boha, duše, Ducha Svatého vždy chval a vyvyšuj, neboť je to on, kdo tě svou vnitřní útěchou posílil, když pravil: *Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím*⁴⁷. Jak však, duše jemná a půvabná, křehká a slabá, navyklá na světské příjemnosti, opilá radovánkami tohoto světa jako prase vinnými sedlinami, jak bys mohla mezi tolika a takovými nástrahami starého nepřítele, mezi tolika falešnými radami, mezi tak rozličnými překážkami, mezi takovým množstvím přátel, příbuzných a dalších blízkých, kteří tě odrazují od cesty lásky a mezi zraňujícími oštěpy vytrvat v dobrém, když jsi omotaná provazy hříchů, jak bys mohla v dobrém růst, kdyby ti milosrdně nepomáhala milost Ducha Svatého a často tě neutěšovala a neobčerstvovala? Jemu tedy vracej všechny své činy, neponechej si nic pro sebe.

4. Řekni s čistým a zbožným úmyslem myslí: *Všetchna má díla jsi vykonal ty, Pane*⁴⁸; před tebou nejsem ničím a nezmůžu nic; že existuji, je tvou zásluhou, bez tebe nejsem schopen vykonal nic. Tobě, přelaskavý *Otče milosrdenství*⁴⁹, nabízím, co je tvé, tobě odevzdávám, tobě svěřuji sebe nehodného, a pokorně uznávám, že jsem si nezasloužil všechny tvé dary, které jsi mi dal. Tobě chvála, tobě sláva, tobě díkůvzdání, přesvatý Otče, věčná vznešenosti, neboť ty jsi mě svou nekonečnou mocí stvořil z ničeho! - Tebe chválím, tebe oslavuji, tobě vzdávám díky, přesvatý Synu, jasnosti⁵⁰ Otcova, neboť ty jsi mě svou věčnou moudrostí zachránil před smrtí! - Tobě dobrořečím, tebe vyvyšuji, tobě se klaním přesvatý životodárný Duchu, neboť ty jsi mě svým požehnaným soucitem a laskavostí povolal z hříchu k milosti, ze světa k řeholnímu životu, z vyhnanství do vlasti, z námahy k odpočinku, ze smutku k velmi radostnému a lahodnému okoušení blažené sladkosti, kterou nám udělil Ježíš Kristus, Syn Panny Marie, který s Otcem a Duchem Svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

Překlad: Jiří Bonaventura Štivar OFMCap. © 2020

45 Srov. Píseň 6,12. Zde zmíněný text se nachází také ve spise *Soliloquium*, kap. 1, č. 37ss.

46 Mt 11,29.

47 Mt 11,28.

48 Iz 26,12.

49 2 Kor 1,3.

50 Srov. Žid 1,3.